

Frunzele : rotund-obovate, cu vârful brusc și scurt-acuminat, la bază ușor cordate și puțin asimetrice, la început pe ambele fețe cu peri rigizi, scurți, mai târziu prezintă perișori numai pe dos și mai ales pe nervuri. Au marginea dublu-dințată sau lobulată. Pețiolul este scurt și roșcat-glandulos (fig. V.15, d).

Florile : unisexuate, cele masculine în amentii cilindrici, se formează din anul precedent și se deschid în primăvara următoare foarte devreme, cele femele ascunse în muguri, din care apar, primăvara, după ce s-au deschis amentii masculi sau în același timp (fig. V.15, a și c).

Fructele : sînt achene ovoide sau globuloase (alune) terminate cu un mic cioc în vîrf, iar la bază cu o pată mică rotundă de culoare galben-brună. Fiecare alună este învelită într-un involucre glandulos, adînc lobat, cu lobi dințați pe margini, egali sau puțin mai lungi decît alună (fig. V. 15, e și f).

Cerințele ecologice : pretinde soluri profunde, bogate, destul de umede. Suportă și oarecare umbră, dar se dezvoltă mai bine în lumină.

Răspîndirea : originar din Europa și Asia, alunul vegetează la noi de la cîmpie pînă pe la 1 400 m, dar mai frecvent în zona de cîmpie și dealuri, în special prin luminișuri, precum și în subarboretul din pădurile mai luminate.

Importanța : ca arbust, alunul protejează și ameliorează solul, susține coastele dezgolite, iar fructele sale sînt foarte apreciate în alimentație. Lăjerii și lăstarii se folosesc despicăți pentru împletituri, iar din lemn se produce un cărbune fin folosit la fabricarea prafului de pușcă.

Alunul turcesc — *Corylus colurna*, se recunoaște și se deosebește de alun prin :

Talia : arbore indigen pînă la 25 m înălțime și peste 40 cm diametru.

Tulpina : destul de dreaptă, adesea cu numeroase ramificații.

Scoarța : formează devreme un ritidom cenușiu-gălbui, suberos care se exfoliază în solzi mici.

Lujerii : glandulos-pubescenti, cenușii-gălbui, lucitori.

Frunzele : mai adînc cordate la bază, pețiolul mai lung.

Fructele : au involucrel adînc spintecat, formînd numeroși lobi liniari, rigizi, recurbați și acoperiți cu peri glanduloși. Aluna e mai mare, lat-elipsoidal turtită, cu coaja groasă și muchiat-zgrăbunțoasă.

Cerințele ecologice : pretinde un climat mai blînd, cere soluri caldoroase, bogate în humus, profunde și fertile.

Importanța : poate interesa atît pentru producția de fructe cît și pentru lemn, putînd fi cultivat în regiunile ferite de geruri, cum sînt cele din sud-vestul Olteniei și sudul Banatului unde, de fapt, este răspîndit natural. Apare și prin parcuri.

b. Genul *Carpinus* — carpenii

Acest gen cuprinde specii din Europa, Asia și America de Nord, din care unele formează păduri pure sau de amestec și dau lemn de bună calitate. La noi în țară vegetează spontan carpinul și cărpinița.

INTREBĂRI

1. Cum se poate recunoaște mestecănu?l?
2. Ce particularități prezintă înrădăcinarea mestecănu?lului?
3. Care sînt domeniile de folosință a produselor mestecănu?lului?
4. Cum se deosebește aninul alb de aninul negru?
5. Întocmiți un tabel comparativ cu caracterele de recunoaștere ale celor trei specii de anin.

APLICAȚII

1. Recoltați și studiați lujeri cu frunze și rondelle de lemn, cu scoartă de la speciile din familia *Betulaceae*.
2. Faceți observații în parc asupra caracterelor morfologice ale acestor specii.

TRIBUL CORYLEAE

Spre deosebire de speciile din tribul *Betuleae*, speciile din acest trib au florile masculine formate din 3—10 stamine (nu 2—4), nu au perigon și stau cîte una la subsuoara unei bractei. Florile femele au un perigon mic, neregulat-lobat și stau cîte două la subsuoara unei bractei. Fructul este înconjurat în parte sau în totalitate de un înveliș (involuocru) foliaceu. Din acest trib fac parte genurile *Corylus* și *Carpinus*.

a. Genul *Corylus* — alunii

Acest gen cuprinde specii de interes forestier și pomicol, răspindite în emisfera nordică. Pentru țara noastră interesează mai mult alunul și alunul turcesc.

Alunul — *Corylus avellana*

Talia: arbust de 4—5 m, mai rar arbore de mărimea III-a (8 m), care formează tufe bogate constituite din lăstari drepecți, porniți de la bază.

Lujerii: geniculați, acoperiți cu peri mici, roșcați și lenticele albe, alungite, sînt galbui-cenușii (fig. V.15, a și c).

Mugurii: ovoizi sau sferici, glandulos păroși (fig. V.15, b).

Fig. V.15. Alunul.